

ГОДИШЕН ДОКЛАД

по наблюдение и контрол при прилагането на Плана за управление на речните басейни в Черноморски район

I. Встъпителна част

През 2010 г. Басейнова дирекция за Черноморски район изготви План за управление на речните басейни (ПУРБ), който е с период на действие 2010 - 2015 година.

На основание чл. 26, ал. 1, т. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* ПУРБ е съгласуван от Министъра на околната среда и водите със становище по ЕО № 4-2 /2009 г..

Планът е утвърден на 22.03.2010 г. със Заповед № РД-294/22.03.2010 г. на Министъра на околната среда и водите.

1. Програма от мерки към ПУРБ.

За постигане на поставените цели в ПУРБ са разработени мерки, произтичащи от изискванията на българското и европейско законодателство, отчетени са съществуващите планове, програми и стратегии и са съобразени с поетите от Р България ангажименти и срокове за изпълнение.

Програмата от мерки в Плана е разработена в изпълнение изискванията на чл.157, т. 8 от Закона за водите и съдържа основни и допълнителни мерки.

Предложените мерки в програмата са изготвени на база на списък, който включва 20 типа мерки, отчитащи основните задачи и приоритети, които трябва да бъдат постигнати, както следва:

- Изграждане на нови и реконструкция на ПСОВ и ГК;
- Изграждане на нови и рехабилитация на съществуващи водоснабдителни системи;
- Изграждане на СОЗ;
- Води за къпане;
- Защитени територии;
- Привеждане в съответствие на депата за отпадъци;
- Изпълнение на условията в КР;
- Пристанища, пристанищна дейност и корабоплаване;
- Борба с абразията и ерозията;
- Селско стопанство;
- Мерки за защита от наводнения;
- Опазване на биологичните ресурси;
- Отстраняване на екологични щети;
- Съхраняване на водни количества;
- Улавяне на биогени в язовирите;
- Мерки за съхраняване и опазване на минерални води;
- Обезсоляващи инсталации на морски води;
- Залесяване на вододайни зони;
- Административни мерки;
- Проекти и научни разработки

2. Нормативни разпоредби и предприети действия за наблюдение и контрол изпълнението на Програмата от мерки към ПУРБ, съгласно Закона за водите.

Контрола по изпълнението на програмите от мерки се осъществява от Директорът на Басейнова дирекция, съгласно чл.188, ал.1, т.11 от ЗВ .

В тази връзка бяха предприети следните стъпки:

- Изготвен е линеен график за изпълнение на мерките, с цел проследяване напредъка по изпълнението;
- Направена е предварителна оценка на риска за изпълнение на мерките. Оценката е направена по принципите на ОДИТ и е необходима за вземане на управленски решения и набелязване на коригиращи действия. Предвидено е оценката да се актуализира през януари 2013 г. и януари 2015 г.
- Изготвени са досиета на всички мерки (паспорти), които се актуализират непрекъснато при постъпване на информация.
- Изготвени и изпратени писма за събиране на необходимата информация за наблюдение и контрол на мерките в ПУРБ – 65 бр.
- Получена и обработена е информация за наблюдение и контрол на мерките – 41бр.
- Извършени проверки на място - 31 бр. отговорни институции за изпълнението на мерките към ПУРБ

II. Отчет по изпълнение на мерките от Становището по ЕО № 4- 2/ 2009г.

1. По т. I „Мерки и условия за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на Плана за управление на речните басейни в Черноморски район за басейново управление”.

A. Общи условия и мерки

По т.1 и т.2.

Разгледани са инвестиционни предложения/планове, програми и проекти за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на Закона за опазване на околната среда) и оценка на съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитени зони (по реда на Закона за биологичното разнообразие) – 90 бр. от които:

- за съгласяване на ОВОС/ЕО и ПУП - 9 бр.
- за допустимост с ПУРБ на инвестиционни намерения -38 бр.;
- във връзка с кандидатстване на общини за финансиране по Програма за развитие на селските райони 2007-2013 - 8 бр.;
- по проектни предложения на общини по „Подкрепа за дребно мащабни мерки за предотвратяване на наводнения в 178 малки общини”, „Подкрепа за дребно мащабни мерки за предотвратяване на наводнения в градските агломерации” и относно почистване и укрепване на коритата на реки - 32 бр.;
- по Планове за управление на ПП ”Златни пясъци”, ПП “Странджа” и ПП “Шуменско плато” - 3 бр.

Съгласуването на инвестиционните предложения, имащи отношение към ПУРБ, е съобразено с режимите на защитените територии, определени със Закона за защитените територии, режимите на защитените зони, режимите на зоните за защита на водите, определени по чл. 119а от Закона за водите и изискванията за здравна защита на селищната среда.

Б. Мерки за отразяване в окончателния вариант на ПУРБ

По т.2.

-Изготвяне на унифицирана методика за определяне на екологичния минимум, съгласно РДВ 2000/60 ЕС.

Отразено в ПУРБ (Приложение VII-2). Предвидена е в Пътната карта за необходимите действия и срокове, произтичащи от Закона за водите, одобрена от Министъра на ОСВ. Отговорна институция за изпълнението ѝ е МОСВ. Предстои създаване на работна група, която да подготви задание за възлагане на външен изпълнител.

- Въвеждане унифицирани стандарти за качество на различните замърсители и съществуваща утвърдена и действаща класификационна система за категоризиране и определяне на състоянието или потенциала на повърхностните водни тела - категория „езера“

Отразено в ПУРБ (Приложение VII-2). Изпълнението на мярката е предвидено в Пътната карта за необходимите действия и срокове, произтичащи от Закона за водите, одобрена от Министъра на ОСВ, чрез изготвянето на Наредби:

- „Наредба за стандарти за качество на околната среда за основни физикохимични и специфични замърсители за оценка на състоянието на повърхностните води“ – Наредбата е в процес на разглеждане и приемане. Отговорна институция за изпълнението ѝ е МОСВ.
- „Наредба за класификационна система за екологичното състояние и екологичния потенциал на повърхностните води“. - Предстои създаване на работна група. Отговорна институция за изпълнението е МОСВ.

- Осъществяване на координация за контрола, количеството и начина на използваните торове и други подобрители

Отразено в ПУРБ (Приложение VII-2). Отговорна институция за координация на национално ниво е МОСВ, съгласно чл.187, ал.1, т.4 от ЗВ. Със Заповед № РД-1028/29.11.2010 г. на Министъра на ОСВ са сформирани експертни групи за осигуряване на прилагането на изискванията на директивите в областта на водите.

- По отношение на екологичните цели е необходимо да се разработят подходящи индикатори на национално ниво, както и референтни условия и класификационна система

Изпълнението на мярката се предвижда чрез привеждане в съответствие на Наредба 13 за характеризирание на повърхностните води и създаване на Наредба за класификационна система за екологичното състояние и екологичния потенциал на повърхностните води. Отговорна институция за изпълнението е МОСВ.

- Въвеждане на контрол и програми за опазване и почистване на водите във ВТ категория „езера“

Отразено в ПУРБ (Приложение VII-2). Съгласно Заповед 867/29.11.2007 г., отм. със Заповед 715/02.08.2010 г. се провежда мониторинг на ВТ категория „езера“. Отговорна институция е ИАОС.

По т.3 и т.4.

Отразено в ПУРБ (Приложение VII-2). През 2010 г.:

- учредени СОЗ около водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване - 50 бр.
- учредени СОЗ около водоизточниците за минерални води - няма учредени СОЗ поради липса на финансиране.

По т.5.

Съществува интернет базирана информация с резултатите от мониторинга на питейните води като част от Информационна система за мониторинг на околната среда, както и аналогична информация за качеството на водите за къпане.

По т.6.

Не касае ПУРБ.

По т.7.

Предложените мерки са отразени в ПУРБ (Раздел 7, т. 2, подточка II, стр.245):

При издаването на становища за допустимост с ПУРБ на нови инвестиционни намерения се отчитат включително смекчаващите и компенсиращи мерки за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на негативното въздействие върху местообитанията и видовете, предмет на опазване в конкретните защитени зони.

Към ПУРБ се изготвят и поддържат непрекъснато актуални тематични карти с нанесени граници на защитените зони за съответните речни басейни, в които по водни тела са нанесени

площите, усвоявани от действащи, одобрени или в процес на съгласуване МВЕЦ, обекти за добив на строителни материали и наносни отложения, баражи, корегирани участъци, укрепени брегове и др.

По т.8.

Предложените мерки са отразени в ПУРБ (Приложение VII-2).

През 2010 г. има постъпила информация по отношение на някои от мерките, за които отговорни институции са общински администрации и НПО:

- "Отстраняване на част от тръстиката и създаване на открити водни площи в ЗМ "Шабленско езеро" и ЗМ "Дуранкулашко езеро" – изготвени проекти, липсва финансиране;

- "Опазване и поддържане на местообитанията в ЗМ "Пода" – територията се поддържа и стопанисва от НПО (БДЗП);

- "Възстановяване и консервация на видове и местообитания с европейска значимост в ЗМ "Поморийско езеро" – текущ проект по ОПОС с бенефициент СНЦ "Зелени Балкани"; срок на приключване на проекта – 2011 г.

За останалите мерки, свързани със защитените територии, в Басейнова дирекция няма официално постъпила информация.

По т.9.

Предложената мярка е отразени в ПУРБ (Приложение VII-2). Срокът за изпълнение е 2015 г.. Отговорна институция е Национален природонаучен музей.

По т.10.

Направената забележка е отразена в ПУРБ (Раздел 3).

По т.11.

Направената забележка е отразена в ПУРБ (Раздел 7, т. 2, подточка II, стр.246).

По т.12.

Направената забележка е отразена в ПУРБ (Приложение VII-2).

По т.13.

Направените предложения за мерки в получено в МОСВ становище с вх. № 26-00-4685/19.12.2009 г. от "Сдружение за дива природа Балкани" не е отразено в ПУРБ, тъй като на този етап не са картирани воднозависимите местообитания и видове. Картирането на природните местообитания и видовете и определянето на техния природозащитен статус е предмет на текущ проект по ОПОС с бенефициент Дирекция "НСЗП". Проектът се очаква да приключи през 2012 г.

По т.14.

Предложената мярка е отразени в ПУРБ (Раздел 7, т. 2, подточка II, стр.246).

По т.15.

Предложената мярка е отразени в ПУРБ (Приложение VII-2). През 2010 г. в БДУВЧР няма постъпили значими сигнали за нефтени разливи.

В. Мерки за съобразяване при прилагане на ПУРБ

По т.1.

Мярката е отразена в ПУРБ (Приложение VII-2). БД осъществява текущ контрол по изпълнението на условията в разрешителното, както и следи за измененията в състоянието на водните тела. През 2010 г. не се е налагало изменения на условията в разрешителните за заустване поради съществена промяна в състоянието на водните обекти.

По т.2.

Мярката е отразена в ПУРБ (Приложение VII-2). На основание чл.142 от ЗВ собственикът или ползвателя на ХТС уведомява своевременно Басейнова дирекция.

По т.3.

Мярката е отразена в ПУРБ (Приложение VII-2). Изпълнява се чрез контролната дейност по изпълнението на условията в разрешителното.

По т.4.

Мярката е отразена в ПУРБ (Приложение VII-2). През 2010 г. в БД не е постъпила официално информация за извършени дейности по изпълнение на мярката от съответните отговорни институции (ИАРА и РИОСВ).

По т.5.

Мярката е отразена в ПУРБ (Приложение VII-2). През 2010 г. в БД не е постъпила официално информация за извършени дейности по изпълнение на мярката от съответните отговорни институции (ИАРА).

По т.6.

Мярката е отразена в ПУРБ (Приложение VII-2). Предвидена е в Пътната карта за необходимите действия и срокове, произтичащи от Закона за водите, одобрена от Министъра на ОСВ. Отговорна институция за изпълнението ѝ е МОСВ.

По т.7.

Мярката се изпълнява при провеждането на всяка една процедура по реда на Закона за водите за издаване на разрешителните за водоземане за МВЕЦ.

По т.8.

Мярката е заложена като ограничение в ПУРБ (Раздел 7, т. 2, подточка II, стр.245)., което се съобразява при издаването на разрешително.

По т.9.

Мярката е заложена като ограничение в ПУРБ (Раздел 7, т. 2, подточка II, стр.246)., което се съобразява при издаването на становища за инвестиционни намерения.

По т.10.

Мярката е отразена в ПУРБ (Раздел 7, т. 2, подточка II, стр.246). През 2010 г. са издадени 32 бр. становища по инвестиционни намерения за укрепване на речните брегове и дъна, прилагачи добри практики

По т.11.

Мярката е отразена в ПУРБ (Раздел 7, т. 2, подточка II, стр.246). През 2010 г. не са издавани разрешителни за МВЕЦ.

2. По т.П. „Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на ПУРБ в Черноморски район за басейново управление”.

Мярка 1: Реконструкция и модернизация на водопроводните мрежи и съоръжения за осигуряване на достатъчно количество и с добро качество вода за питейно-битово водоснабдяване на населението и намаляване на загубите на вода.

Изпълнението на мярката се отчита чрез изпълнение на следните мерки заложи в ПУРБ:

Мярка	Общо	Налична в БД информация за...мерки	Мерки със срок за изпълнение 2010 г.			Мерки със срок за изпълнение 2011-2015 г.
	бр.		Общо	Изпълнени	Предприети д-ия / изготвен проект	Стартирани/ изпълнени
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
Изграждане на нови и рехабилитация на съществуващи водоснабдителни системи	48	37	6	1	1	16
Изграждане на СОЗ	1260	1260	67	0	0	50
Общо	1308	1297	73	1	1	66

Те са основни за „Изграждане на СОЗ” и допълнителни за „Изграждане на нови и рехабилитация на съществуващи водоснабдителни системи”.

Наличната в БД информация за „Изграждане на нови и рехабилитация на съществуващи водоснабдителни системи” е предимно от общинските администрации, а предвидените мерки са на база инвестиционните програми на ВиК Дружествата.

В Басейнова дирекция няма официално постъпила информация от двата най-големи ВиК оператора на територията на БДУВЧР - Варна и Бургас.

Крайният срок за изпълнение на горесцитираните мерки е 2014г.

По икономически и технически причини съществува голям риск тези срокове да не бъдат спазени.

Причината е, че инвестициите са големи, а ВиК Дружествата нямат достатъчно средства.

Информация по индикаторите за наблюдение и контрол на мярката са представени в Приложение 1.

Мярка 2: Реконструкция и модернизация на напоителните системи за осигуряване на вода за напояване и намаляване на загубите на вода.

Изпълнението на мярката се отчита чрез изпълнение на следните мерки заложи в ПУРБ:

Мярка	Общо	Налична в БД информация за.....мерки	Мерки със срок за изпълнение 2010 г.			Мерки със срок за изпълнение 2011-2015 г.
	бр.		Общо	Изпълнени	Предприети д-ия / изготвен проект	Стартирани/ изпълнени
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
Обновяване и доизграждане на напоителните системи	1	1	0	0	1	0
Поддържане на съществуваща корекция (ежегодно)	20	20	20	4/20*	0	0
Възстановяване на компрометирани диги	6	6	0	0	0	0
Изграждане на рибни проходи	3	0	0	0	0	0
Общо	30	21	20	4/20*	1	0

* от извършени 20 проверки, за 4 корекции са се наложили СМР

Мерките са допълнителни. Получената информация е от „Напоителни системи” ЕАД централно управление. Рискът от не изпълнение на мерките се обуславя от липсата на финансови средства.

Информация по индикаторите за наблюдение и контрол са представени в Приложение 2.

В приложението не са отразени мерките свързани с „Възстановяване на компрометиран диги”, т.к. липсват индикатори.

Мярка 3: Въвеждане на водоспестяващи технологии и оборотни цикли в индустрията за намаляване на нуждите от вода.

В ПМ към ПУРБ не са предвидени мерки за въвеждане на водоспестяващи технологии и оборотни цикли в индустрията, предвид факта, че вече в голяма степен индустриалните предприятия са преминали на такъв режим поради икономическия ефект от мярката.

В Плана са заложили единствено провеждане на информационни и образователни програми за икономия на вода.

През 2010 г. в БД няма официално постъпила информация за индустриални предприятия преминали на режим използващ оборотни води.

Информация по индикаторите за наблюдение и контрол са представени в Приложение 3.

Мярка 4: Доизграждане на канализационна мрежа и осигуряване на подходящо пречистване на отпадъчните води за намаляване на замърсяването от населените места.

Изпълнението на мярката се отчита чрез изпълнение на следните мерки заложили в ПУРБ:

Мярка	Общо	Налична в БД информация за....мерки	Мерки със срок за изпълнение 2010 г.			Мерки със срок за изпълнение 2011-2015 г.
			Общо	изпълнени	Предприети д-ия / изготвен проект	Стартирани/ изпълнени
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
Изграждане на нови и реконструкция на ПСОВ за населени места над 10 000 е.ж	18	18	18	0	15	0
Изграждане на нови и реконструкция на ПСОВ за населени места над 2 000 е.ж	34	34	0	0	0	24
Изграждане на нови и реконструкция на ПСОВ за населени места под 2 000 е.ж (с канализация или в СОЗ)	9	9	0	0	0	0
Колектори и ГК за населени места над 10 000 е.ж	23	23	23	5	17	0
Колектори и ГК за населени места над 2 000 е.ж.	40	40	0	0	0	29
Колектори и ГК за населени места под 2 000 е.ж	5	5	0	0	0	0
Общо	129	129	41	5	32	53

Анализът е направен въз основа на получена информация от общински администрации, РИОСВ, ВиК оператори и наличната в БД информация.

Крайният срок за изпълнение на мерките е 2010 г. за населените места с над 10 000 е.ж. и 2014 г. за тези с над 2000 е.ж. и с под 2000 е.ж.

Срокът за големите населени места не беше спазен поради икономически и технически причини. За останалите населени места съществува риск от неизпълнение на мерките в срок поради същите причини. Следва да се отбележи, че инфраструктурните проекти предстои да бъдат прецизирани с оглед на демографските промени и след отчитане на резултатите от официалното преброяване на населението, проведено през 2011 г.

Информация по индикаторите за наблюдение и контрол са представени в Приложение 4, Приложение 4.1 и Приложение 4.2.

Мярка 5: Изграждане и модернизиране на индустриални ПСОВ за намаляване на замърсяването с приоритетни и други замърсяващи вещества от индустрията.

Мярка	Общо	Налична в БД информация за...мерки	Мерки със срок за изпълнение 2010 г.			Мерки със срок за изпълнение 2011-2015 г.
			Общо	изпълнени	Предприети д-ия / изготвен проект	Стартирали/ изпълнени
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
Изграждане на ПСОВ за производствени отпадъчни води	1	1	0	0	0	1
Общо	1	1	0	0	0	1

Мярката е предвидена за един обект. ПСОВ е в строеж и се изпълнява по график.

Информация по индикаторите за наблюдение и контрол са представени в Приложение 5.

Мярка 6: Прилагане на екологосъобразно селско стопанство.

Изпълнението на мярката се отчита чрез изпълнение на следните мерки заложи в ПУРБ:

Мярка	Общо	Налична в БД информация за...мерки	Мерки със срок за изпълнение 2010 г.			Мерки със срок за изпълнение 2011-2015 г.
			Общо	изпълнени	Предприети д-ия / изготвен проект	Стартирали/ изпълнени
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
Прилагане на добри земеделски практики (ежегодно)	92	0	92	0	0	0
Добри фермерски практики (ежегодно)	9	0	9	0	0	0
Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита (ежегодно)	91	48	91	48	0	0
Прилагане на водоспестяващи техники и технологии за напояване	2	0	0	0	0	0
Общо	194	48	192	48	0	0

Те са основни за водни тела, които попадат в уязвими зони и допълнителни, за тези, които попадат извън уязвими зони, съгласно Директива 91/676/ЕЕС за нитратите и анализа на антропогенното въздействие и натиск в Черноморски басейнов район.

В БД е постъпила официално информация от НСРЗ за извършени дейности по изпълнение на някои от горесцитираните мерки.

По отношение на прилагането на добри земеделски практики, предоставената информация за количествата употребени органични и неорганични торове е дадена общо, по области, което я прави неизползваема за целите на докладването и създава трудности при определяне на напредъка на изпълнението на мерките.

В бъдеще е необходимо отговорните институции да представят информацията на ниво общини или по населени места, като задължително да включва третиранни площи.

Липсата на координация обуславя рискът от не изпълнение на мерките.

Информация по индикаторите за наблюдение и контрол са представени в Приложение 6.

Не са отразени мерките свързани с „Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита” и „Прилагане на водоспестяващи техники и технологии за напояване”, т.к. липсват индикатори.

Мярка 7: Регулиране на водното ниво и подобрения на морфологични изменения.

Изпълнението на мярката се отчита чрез изпълнение на следните мерки заложи в ПУРБ:

Мярка	Общо	Налична в БД информация за...мерки	Мерки със срок за изпълнение 2010 г.			Мерки със срок за изпълнение 2011-2015 г.
			Общо	изпълнени	Предприети д-ия / изготвен проект	Стартирали/ изпълнени
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
Възстановяване на потенциално опасните язовири и 500-метров участък след тях	15	6	0	0	0	4
Поддържане на потенциално опасните язовири и 500-метров участък след тях (ежегодно)	56	21	53	15/21*	0	0
Поддържане на язовир (ежегодно)	156	119	156	71/119*	0	0
Възстановяване първоначалния обем на язовир	9	9	0	0	0	0
Укрепване на свлачища и бреговата ивица на Черно море	5	3	1	0	0	2
Изграждане на защитни диги и други укрепителни съоръжения	2	2	0	0	0	1
Бракуване и премахване на бентово съоръжение	5	5	0	0	0	1
Почистване на речните русла (ежегодно)	35	21	35	19/21*	0	0
Контрол и ограничаване добива на инертни материали от речното корите (ежегодно)	5	5	5	5	0	0
Провеждане на дейности, ограничаващи ерозията в речните тераси вследствие на добив на инертни материали	6	0	0	0	0	0
Контрол на водоземанията (ежегодно)	40	40	40	40	0	0
Контрол върху осигуряване на екологичния отток след язовир (ежегодно)	48	48	48	48	0	0
Общо	382	279	338	198/254*	0	8

* от извършени 254 проверки, за 198 обекта са се наложили възстановителни и почистващи мероприятия.

Мерките за ”Възстановяването и поддържане на потенциално опасните язовири” са определени като основни, а всички останали са допълнителни.

Информацията е предоставена от общински администрации и Напоителни системи, както и налична информация от контролната дейност осъществена от Басейнова дирекция.

Съществува риск от не изпълнение поради липса на финансови средства.

Информация по индикаторите за наблюдение и контрол са представени в Приложение 7.

Не са отразени мерките свързани с „Възстановяване първоначалния обем на язовир”, „Изграждане на защитни диги и други укрепителни съоръжения”, ” Бракуване и премахване на бентово съоръжение” и „Укрепване на свлачища и бреговата ивица на Черно море”, т.к. липсват индикатори.

Мярка 8: Проучвателни, мониторингови и научно-изследователски дейности и проекти за подобряване на състоянието на водите и екосистемите и намаляване въздействието от други компоненти и фактори на околната среда.

Мярка	Общо	Налична в БД информация за...мерки	Мерки със срок за изпълнение 2010 г.			Мерки със срок за изпълнение 2011-2015 г.
			Общо	Изпълнени	Предприети д-ия / изготвен проект	Стартирали/ изпълнени
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
Актуализация на ПУРБ	1	1	0	0	0	1
Изготвяне на План за управление на риска от наводнения, включително предварителна оценка и картиране на районите под заплаха и с риск от наводнения.	1	1	0	0	0	1
Проучване и оценка на причините за лошото състояние на водите	3	0	0	0	0	0
Проекти и научни разработки	12	1	1	1	0	0
Общо	17	2	1	1	0	2

В ПМ към ПУРБ е предвидена мярка „Проекти и научни разработки”. Те имат съществено значение, тъй като резултатите от тях ще допринесат за изготвянето на по-точни оценки за състоянието на водите.

През 2010 г. приключиха четири дейности от проект „Разработване на планове за управление на речните басейни” финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.:

- Определяне на референтни условия и максимален екологичен потенциал на повърхностни води /реки и езера/ на територията на РБ (дейност 1);
- Разработване на класификационна система за оценка на екологичното състояние и екологичния потенциал на определените типове повърхностни води /реки и езера/ на територията на РБ /на база на типология по система Б/ (дейност 2);
- Определяне на стандарти за качество за химичното състояние на повърхностните води (дейност 3);
- Актуализация на икономическия анализ (дейност 10).

Предстои откриване на процедура за кандидатстване по Приоритетна ос 1 на ОПОС „Разработване на ПУРН и актуализация на ПУРБ” по която БД ще са бенефициенти.

По отношение на други проекти и научни разработки рискът се обуславя от липсата на координация на национално ниво с отговорните министерства, трудностите при получаване на информация, както и липсата на средства.

Информация по индикаторите за наблюдение и контрол са представени в Приложение 8.

Мярка 9: Провеждане на мониторинг на повърхностните и подземни води и зони за защита на водите за оценка състоянието на водните тела.

В ПМ към ПУРБ е предвидена мярка „Мониторинг на водите”.

Реки, язовири и преходни води	Брой пунктове по Заповед на Министъра на ОСВ № 715/02.08.2010г.	Честота по Заповед на Министъра на ОСВ № 715/02.08.2010г. /брой пробонабирания за една година/	Изпълнение през 2010г.: брой пунктове	Изпълнение п/з 2010г. честота
Физико-химични и химични елементи за качество	94	4/12	94	4/12
Хидробиологични елементи за качество:				
- фитопланктон*	26	2	26	2
- зообентос	126	1	126	1
Хидроморфологични елементи за качество	49	12	35**	от 1 до 12

* През 2010г. се изпълнява само един показател - хлорофил "а".

** Хидроморфологичните елементи за качество включват голям набор от показатели. През 2010г. се изпълнява само измерване на водно количество.

През 2010г. продължава проблема с пробонабирането от стоящите водоеми – ИАОС няма подходящи плавателни съдове, с които да се реализира вземането на проби от планираните пунктове във всички стоящи водоеми. Понастоящем пробовземането се извършва от брега от най-близкото до планирания пункт място. По този начин, обаче могат да се отчитат локални въздействия на брегови източници; влияние оказва и застояването на водите близо до брега.

Проблем е придобиването на капацитет на ИАОС за внедряването на допълнителни биологични метрики за оценка на състоянието на водите като: Водораслов Групов Индекс (ВГИ), токсични видове; фитобентос – подходящ за мониторинг на пресъхващи реки, каквито са голяма част от черноморските; макрофити.

Хидроморфологичния мониторинг също не се изпълнява във пълен обем и няма достатъчно представителна информация. Проблема предстои да бъде разрешен с поемане на дейността от НИМХ.

Крайбрежни морски води	Брой пунктове по Заповед на Министъра на ОСВ № 715/02.08.2010г.	Честота по Заповед на Министъра на ОСВ № 715/02.08.2010г. /брой пробонабирания за една година/	Изпълнение през 2010г.: брой пунктове	Изпълнение п/з 2010г. честота
Физико-химични и химични елементи за качество	20	4/12	0	0
Хидробиологични елементи за качество:				
- фитопланктон	21	2	20	1
- зообентос	21	1	13	1
- макроводорасли и висши растения	19*	1	0	0
Хидроморфологични елементи за качество	20**	12	0	0

* Пунктовете са условни – провеждането на измерванията се извършва в трансекти започващи от брега.

** Пунктовете са условни – провеждането на измерванията не винаги се извършва една точка.

През 2010г. основен проблем беше реализацията на мониторинга на крайбрежните морски води. Малкият процент на изпълнение на програмата за мониторинг е свързана с липса на необходимото финансиране за изпълнение на пълната програма.

Проблема предстои да бъде разрешен с поемане на дейността от ИО.

Информацията по индикаторите за наблюдение и контрол са представени в Приложение 9.

Мярка 10: Мониторинг на водите за къпане.

С цел подобряване и поддържане състоянието на водите за къпане в ПМ към ПУРБ са предвидени следните мерки:

Мярка	Общо	Налична в БД информация за...мерки	Мерки със срок за изпълнение 2010 г.			Мерки със срок за изпълнение 2011-2015 г.
			Общо	Изпълнени	Предприети д-ия / изготвен проект	Стартирали/ изпълнени
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
Изграждане на отвеждащ колектор за битови отпадъчни води за премахване на заустванията в зоната на съществуващо и перспективно ползване на водите	1	1	0	0	0	1
Изграждане на дълбоководно заустване	6	6	3	0	0	0
Общо	7	7	3	0	0	1

Те са предвидени като основни за крайбрежните морски води, определени като води за къпане. Оказват влияние и върху качеството на водите в зоните за развъждане на черупкови организми. Анализът е въз основа на информацията, получена от общински администрации, РИОСВ, ВиК оператори и наличните в БД данни.

Крайният срок за изпълнение на мерките е 2010 г. за населените места с над 10 000 е.ж. и 2014 г. за тези с над 2000 е.ж.

Срокът за големите населени места не беше спазен поради липса на финансиране и технически причини. Това са основните фактори, обуславящи риска от неизпълнение на мерките в срок и за останалите населени места

Информацията по индикаторите за наблюдение и контрол са представени в Приложение 10.

Мярка 11: Мониторинг на показателите на почвите, съгласно Плана за мониторинг (чл. 29 от Закона за почвите), по време на експлоатацията на депата, кариери на суровини, изземване на инертни материали от реки и водоеми за опазване на почвите от замърсяване, включени в Приложения 1 и 2 от ЗООС.

В ПМ към ПУРБ няма заложен дейности по тази мярка.

Представена е информацията от Националната система за екологичен мониторинг – почви.

Информацията по индикаторите за наблюдение и контрол са представени в Приложение 11.

Мярка 12: Борба с ерозията и засушаването.

Изпълнението на мярката се отчита чрез изпълнение на следните мерки заложи в ПУРБ:

Мярка	Общо	Налична в БД информация за...мерки	Мерки със срок за изпълнение 2010 г.			Мерки със срок за изпълнение 2011-2015 г.
			Общо	Изпълнени	Предприети д-ия / изготвен проект	Стартирани/ изпълнени
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
Стопанисване на горите във вододайната зона на язовир (ежегодно)	20	20	20	7/20*	0	1
Залесяване на голите площи във вододайната зона на язовир	20	20	0	0	0	2
Обезсоляващи инсталации на морски води	2	2	0	0	0	2
Общо	40	42	20	7/20*	0	5

* от извършени 20 проверки, в 7 водни тела са се наложили възстановителни мероприятия

Те са предвидени като допълнителни. Стопанисването на горите включва възобновителни сечи и мероприятия за естественото възстановяване на горските насаждения за достигане на оптимална плътност във вододайната зона.

Анализът е въз основа на получена в БД информация от Изпълнителна агенция по горите и нейните териториални поделения – РДГ Варна, Шумен и Бургас.

Рискът от неизпълнение на мярката е нисък поради факта, че залесителните мероприятия и стопанисването на горите се извършват съгласно одобрени лесоустройствени планове.

Информация по индикаторите за наблюдение и контрол са представени в Приложение 12.

Не са отразени мерките свързани с „Обезсоляващи инсталации на морски води”, т.к. липсват индикатори.

Мярка 13: Приемане на планове за управление на зоните по Натура 2000.

С цел подобряване и поддържане състоянието на защитените територии в ПМ към ПУРБ са предвидени следните мерки:

Мярка	Общо	Налична в БД информация за...мерки	Мерки със срок за изпълнение 2010 г.			Мерки със срок за изпълнение 2011-2015 г.
			Общо	Изпълнени	Предприети д-ия / изготвен проект	Стартирани/ изпълнени
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
Възстановяване и поддържане на водния режим на заливната гора (ежегодно)	1	0	1	0	0	0
Разширяване на стари и създаване на нови водни площи сред масивите от водолюбива растителност (ежегодно)	3	2	3	0	2	0
Подобряване и поддържане на хидрологичния режим (ежегодно)	5	0	5	0	0	0
Ограничаване еутрофикацията на влажната зона (ежегодно)	1	0	1	0	0	0
Възстановяване и консервация на видове и местообитания с европейска значимост (ежегодно)	2	2	1	1	0	1
Общо	12	4	11	1	2	1

Гореописаните мерки се отнасят за защитени територии по Закона за защитени територии, в които водите играят съществена роля за поддържане на екосистемата. Тези защитени територии са част от зоните по Natura 2000 за опазване на природни местообитания и птици. За повечето от мерките в БД няма постъпила информация за изпълнението им.

Съществува риск от не изпълнение поради липса на финансови средства.

Информация по индикаторите за наблюдение и контрол са представени в Приложение 13.

Мярка 14: Следене на състоянието на ихтиофауната.

Изпълнението на мярката се отчита чрез изпълнение на следните мерки заложи в ПУРБ:

Мярка	Общо	Налична в БД информация за	Мерки със срок за изпълнение 2010 г.			Мерки със срок за изпълнение 2011-2015 г.
	бр.		Общо	Изпълнени	Предприети д-ия / изготвен проект	Стартирани/ изпълнени
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
Зарибяване и други мероприятия за подкрепа на устойчивото развитие на рибните ресурси (ежегодно)	10	0	10	0	0	0
Провеждане на контрол върху браконьерството (ежегодно)	24	0	24	0	0	0
Въвеждане на забрани за улов (ежегодно)	13	0	13	0	0	0
Провеждане на мониторинг и оценка на състоянието на рибните популации, чрез аналитични модели и научни подходи (ежегодно)	14	0	14	0	0	0
Определяне на квоти и определяне на общ допустим улов на ценните видове риба (ежегодно)	1	0	1	0	0	0
Превантивни мерки срещу инвазия от не местни видове (ежегодно)	25	0	25	0	0	0
Оценка на промените в екосистемите, на социалните и икономическите последици в следствие на инвазията в засегнатите водни тела (ежегодно)	16	0	16	0	0	0
Общо	103	0	103	0	0	0

Те са определени като допълнителни и са свързани с опазване на биологичното разнообразие във водните обекти.

В БДУВЧР няма получена информация за изпълнението на мерките през 2010 г. Основна причина е липса на координация на национално ниво, което обуславя риск от не изпълнение на мерките.

Мярка 15: Контрол влиянието на замърсяването от въздуха върху състоянието на водите.

В ПМ към ПУРБ няма заложи дейности по тази мярка.

Представена е информация от Националната система за екологичен мониторинг – въздух.

Информация по индикаторите за наблюдение и контрол са представени в Приложение 15.

Мярка 16: Контрол при проектирането, изграждането и експлоатацията на съоръженията за третиране на отпадъци, за закриване на нерегламентирани сметища и депа.

Изпълнението на мярката се отчита чрез изпълнение на следните мерки заложи в ПУРБ:

Мярка	Общо	Налична в БД информация за...мерки	Мерки със срок за изпълнение 2010 г.			Мерки със срок за изпълнение 2011-2015 г.
			Общо	Изпълнени	Предприети д-ия / изготвен проект	Стартирани/ изпълнени
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
Закриване и рекултивация на общинско депо	24	24	0	0	0	22
Закриване и рекултивация на депо за промишлени и строителни отпадъци	7	2	4	1	0	1
Реконструкция и модернизация на депо за драгажни утайки	1	0	0	0	0	0
Премахване на нерегламентирани сметища	1	0	1	0	0	0
Общо	33	26	5	1	0	23

Оценката на изпълнението е извършена въз основа на получена информация от общини и РИОСВ (по отношение закриването и рекултивацията на общинските депа).

В БД не е постъпила информация относно депата за промишлени отпадъци, за закриването и рекултивацията на които отговорни институции са собствениците или операторите на депата. Рискът за неизпълнение на мерките може да бъде определен като среден, тъй като има започнати процедури по изпълнение. Основен проблем е липсата на финансиране.

Информация по индикаторите за наблюдение и контрол са представени в Приложение 16.

3. Обобщения и изводи.

От гореизложеното могат да се направят следните изводи:

- 1) ПУРБ влиза в сила м. март 2010 г. след утвърждаване на Министъра на ОСВ.
Със срок за изпълнение 2010 г. са **807 бр.** мерки. От тях изпълнени са **351 бр.** мерки.
Има предприети действия по изпълнението на още **164 бр.** мерки с по-късен срок за приключване.
- 2) За голяма част от мерките липсва информация, което се дължи на:
 - липса на координация на национално ниво
 - срокът за събиране и обобщаване на информация за изминалата (2010г.) година в другите институции не съвпада със срока за изготвяне на настоящия Доклада по ЕО.
- 3) Мерките и индикаторите за наблюдение и контрол в ЕО не отчитат влиянието на всички мерки от ПУРБ върху околната среда.
Липсват индикатори за следните типове мерки:

към Мярка 2 - индикатори:

- Възстановяване на компрометирани диги – бр. възстановени диги;

към Мярка 6 - индикатори:

- Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита – бр. извършени проверки;
- Прилагане на водоспестяващи техники и технологии за напояване – бр., описание на технологията;

към Мярка 7- индикатори:

- Изграждане на защитни диги и други укрепителни съоръжения – бр., вид на укрепителното съоръжение;
- Бракуване и премахване на бентово съоръжение – бр.;
- Възстановяване на първоначалния обем на язовир – име на язовира, възстановен първоначален обем (м³);
- Укрепване на свлачища и бреговата ивица на Черно море – вид на укрепителното съоръжение, укрепена площ (км, км²);

към Мярка 12 - индикатори:

- Обезсоляващи инсталации на морски води – бр.

нови мерки - индикатори:

- Пристанища, пристанищна дейност и корабоплаване - осигуряване на оборудване за ликвидиране на локални замърсявания в акваторията на пристанището (вид, бр.); драгажни маси (използвани и изхвърлени в определени райони); изградени ПСОВ, контрол на замърсяванията с корабни отпадъци.
- Мерки за съхраняване и опазване на минералните води – бр. ремонтирани водоизточника, бр. одържавени водоизточника; бр. направени оценки на експлоатационните ресурси, бр. направени балнеологични оценки, бр. изградени СОЗ

4. Коригиращи действия.

За решаване на идентифицираните проблеми, предлагаме:

- Индикаторите за наблюдение и контрол да бъдат допълнени, така че да обхващат всички мерки от ПУРБ за Черноморски басейнов район;
- Срокът за изготвяне на годишния доклад съгласно Становището по ЕО да бъде променен от 1 Март на **1 Май** за всяка следваща година.
- Да се създаде организация за координация на национално ниво за предоставяне на информация по изпълнението на мерките в ПУРБ.

5. Приложения.

Резултатите с обработената информация е представена в следните Приложения:

Приложение 1: “Реконструкция и модернизация на водопроводните мрежи и съоръжения за осигуряване на достатъчно количество и с добро качество вода за питейно-битово водоснабдяване на населението и намаляване на загубите на вода;

Приложение 2: “Реконструкция и модернизация на напоителните системи за осигуряване на вода за напояване и намаляване на загубите на вода;

Приложение 3: “Въвеждане на водоспестяващи технологии и оборотни цикли в индустрията за намаляване на нуждите от вода”;

Приложение 4 “Осигуряване на подходящо пречистване на отпадъчните води за намаляване на замърсяването от населените места над 2000 е.ж.”;

Приложение 4.1: “Осигуряване на подходящо пречистване на отпадъчните води за намаляване на замърсяването от населените места под 2000 е.ж.”;

Приложение 4.2: “Доизграждане на канализационна мрежа”;

Приложение 5: “Изграждане и модернизиране на индустриални ПСОВ за намаляване на замърсяването с приоритетни и други замърсяващи вещества от индустрията”;

Приложение 6: “Прилагане на екологосъобразно селско стопанство”;

Приложение 7: “Регулиране на водното ниво и подобрения на морфологични изменения”;

Приложение 8: “Проучвателни, мониторингови и научно-изследователски дейности и проекти за подобряване на състоянието на водите и екосистемите и намаляване въздействието от други компоненти и фактори на околната среда”;

Приложение 9: “Провеждане на мониторинг на повърхностните и подземни води и зони за защита на водите за оценка състоянието на водните тела”;

Приложение 10: “Мониторинг на водите за къпане”;

Приложение 11: “Мониторинг на показателите на почвите, съгласно Плана за мониторинг (чл. 29 от Закона за почвите), по време на експлоатацията на депата, кариери на суровини, изземване на инертни материали от реки и водоеми за опазване на почвите от замърсяване, включени в Приложения 1 и 2 от ЗООС”;

Приложение 12: “Борба с ерозията и засушаването”;

Приложение 13: “Приемане на планове за управление на зоните по Натура 2000”;

Приложение 14: “Следене на състоянието на ихтиофауната”;

Приложение 15: “Контрол влиянието на замърсяването от въздуха върху състоянието на водите”;

Приложение 16: “Контрол при проектирането, изграждането и експлоатацията на съоръженията за третиране на отпадъци, за закриване на нерегламентирани сметища и депа”.

Изготвил: отдел „Планове”, БДЧР